N°. 221. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 22 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 17 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Op den 15den dezer is door Zijne Majesteit op de gebruikelijke wijze in een bijzonder gehoor ontvangen lord *Napier*, ter uitreiking zijner geloofsbrieven als buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Hare Groot-Britannische Majesteit bij het Nederlandsche Hof.

Bij Koninklijk besluit van den 11den September 1859, n°. 66, is aan *Jacob Andries van Essen*, gewezen hoofdingenieur van den Waterstaat van de 1ste klasse, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 1636 's jaars, op grond van art. 6, alinea 3 en art. 43 der wet van den 9/3 Mei 1846/51 (*Staatsblad* n°. 24/49).

Bij Zijner Majesteits besluit van den 15den September 1859, n°. 66, is benoemd tot notaris ter standplaats Beek, arrondissement Maastricht, *W. F. van Gorkum*, candidaat-notaris te Gronsveld.

Bij Koninklijk besluit van 15 September 1859, n°. 74, is benoemd tot ontvanger der accijnsen te Haarlem c. a., de heer *J. J. van Stapele*, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Gouda.

Bij besluit van den 24sten Augustus 1859, n°. 38, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, den 2den luitenant bij de vaste bezetting ter Kuste van Guinea, belast met de functien van militairen kommandant en directeur van het Afrikaansche werf-depôt aldaar, *J. W. Scheffelaar*, te bevorderen tot 1sten luitenant bij die bezetting.

Bij Koninklijk besluit van den 12den September 1859, n°. 16, is tot president van het geregtshof in Suriname benoemd de heer mr. *J. Mauritsz Gunderheyden*, thans griffier bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven.

Bij Koninklijk besluit van den 12den September 1859, n°. 18, zijn benoemd tot adspirant-ingenieurs van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indie, de civile ingenieurs *S. Verburgh* en *J. P. van Mansvelt*.

Bij Koninklijk kabinets-rescript van den 14den September 1859, n°. 89, is de Minister van Staat, Minister van Kolonien, gemagtigd, om aan den luitenant ter zee der 2de klasse, *F. H. P. van Alphen*, ridder der 4de klasse van de Militaire Willems-orde, namens Zijne Majesteit te doen uitreiken de eeresabel, met het opschrift: » *Koninklijk geschenk voor betoonde dapperheid*" tot belooning van zijn moedig en beleidvol gedrag bij de expeditie tegen de kampong Saribanoa, op het eiland Sepora, in de maand April 1859, tot bestraffing der moordenaars van den luitenant ter zee der 2de klasse J. P. Uyttenhooven en van twee Nederlandsche matrozen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van 13 September 1859 is, met intrekking der voorloopige vergunning van 11 Maart jl., aan de *Nederlandsche Stoomboot-reederij*, gevestigd te Rotterdam, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen, gelden, geldswaarden en vee van Rotterdam naar Mannheim en tusschenplaatsen en terug, alsmede voor eene sleepdienst tusschen gemelde plaatsen.

RIJKSCOMMISSIE VOOR STATISTIEK.

(*Zitting van* 13 *September* 1859.)

Tegenwoordig waren de heeren J. Ackersdijck, voorzitter, E. van Voorthuysen, L. A. J. W. Sloet, M. M. von Baumhauer, J. M. Obreen, R. van Cappelle, T. P. Willer, O. W. Stavenisse de Brauw, J. T. Buys en H. A. van Dijk.

De heeren Alstorphius Grevelink, Vissering, Zeeman, Smissaert, Nedermeijer van Rosenthal en de Bruyn Kops hadden berigt, de zitting niet te kunnen bijwonen.

Van den Minister van Buitenlandsche Zaken waren, behalve onderscheidene vreemde statistische werken, voornamelijk uit Frankrijk en Oostenrijk, ook de verzochte inlichtingen ontvangen nopens de statistiek van den landbouw in Ierland.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zonden aan de Commissie, ter plaatsing in hare boekerij, verschillende statistische stukken, welke van wege hunne Departementen zijn uitgegeven.

Door de meeste collegien van Gedeputeerde Staten was reeds gevolg gegeven aan het gedane verzoek om exemplaren der verslagen, die jaarlijks omtrent den toestand der gewesten aan de Provinciale Staten plegen te worden uitgebragt.

Tot de ingekomen stukken, waarvan voorts nog mededeeling geschiedde, behoorde een schrijven van den heer H. Hemkes, onderwijzer te Voorburg, waarbij deze eenige beschouwingen voordraagt ten opzigte der statistiek van het lager onderwijs. De voorzitter zeide, dat hij het voor een gunstig teeken houdt, dat een man, die het gewigt der statistiek ook in een kleinen kring heeft weten in te zien, begrijpt, dat zijn streven bij de Commissie weêrklank moet vinden. Ofschoon de behandeling van andere onderwerpen, met name der volkstelling, voor alsnog niet gedoogt de statistiek van het onderwijs opzettelijk in overweging te nemen, meende de voorzitter, dat enkele leden zich evenwel nu reeds konden belasten met een voorbereidend onderzoek en in 't bijzonder met het verzamelen van mededeelingen over dat onderwerp. De vergadering vereenigde zich met dit denkbeeld en droeg die taak op aan den heer van Cappelle en den voorzitter.

De heer van Cappelle bragt, mede uit naam van den heer Vissering, verslag uit over het stuk door den heer Bruinsma toegezonden, inhoudende levensschetsen van honderdjarigen overleden in Nederland. Een naauwgezet onderzoek had doen zien, dat dit werk, schoon op zich zelf niet van verdiensten ontbloot, uit een statistisch oogpunt niet van wezenlijk belang kan worden geacht. Het geeft alleen door eene reeks van voorbeelden de bevestiging, dat ook in Nederland de levensduur soms tot over de honderd jaren reikt; doch geen aanleiding om tot eene bepaalde slotsom te geraken betreffende de plaatselijke en andere omstandigheden, die invloed kunnen uitoefenen op de verlenging van den levensduur. Overeenkomstig het advies des verslaggevers werd besloten het geschrift met beleefde dankbetuiging en met mededeeling van de gemaakte bedenkingen aan den heer Bruinsma terug te zenden.

De heer van Voorthuysen wenschte, dat voorschriften mogten worden gegeven ter verkrijging van betere opgaven aangaande de fabrijknijverheid en dat met name eenigzins wierd omschreven, welke inrigtingen als fabrijken te beschouwen zijn, dewijl verschillende opvatting in dit opzigt groote ongelijkmatigheid veroorzaakt in de opgaven der gemeentebesturen. Dit punt werd aangehouden tot dat het bestaande model voor de verslagen van den toestand der gemeenten kan worden onderzocht.

Door den heer Willer werd de aandacht gevestigd op het gewigt eener statistiek van de prijzen der levensmiddelen en van de werkloonen in verschillende tijdperken. De voorzitter herinnerde, dat dit onderwerp te regt reeds veel belangstelling heeft gewekt en dat men daaraan merkwaardige nasporingen is verschuldigd. Die nasporingen verdienen zeer bevorderd te worden. Indien daarvan met strenge kritiek wordt gebruik gemaakt, kunnen zij bepaald strekken om vroegere volkstoestanden te leeren kennen. Ofschoon dit niet regtstreeks tot de taak der Commissie schijnt te behooren, heeft het toch voor de vergelijking met den tegenwoordigen tijd onmiskenbaar belang. Tevens merkte de voorzitter op, dat in den laatsten tijd van de prijzen der levensmiddelen geregeld opgaaf geschiedt. De wenk van den heer Willer bragt den heer Sloet tot de mededeeling, dat, in verband met zeker besluit der voormalige Rekenkamer van Gelderland, sinds meêr dan twee eeuwen te Arnhem aanteekening is gehouden van de middenprijzen der granen, uit welke aanteekening hij gepoogd heeft zich een aanschouwelijk overzigt te vormen. Op uitnoodiging van den voorzitter verklaarde de heer Sloet zich bereid, dat overzigt in eene volgende zitting ter tafel te brengen.

Hoewel de sub-commissie voor de volkstelling, wier leden op verschillende plaatsen wonen, niet op nieuw had kunnen bijeenkomen, waren echter door schriftelijk overleg weder eenige punten tot genoegzame rijpheid gebragt, om onderwerpen van behandeling uit te maken. Terwijl in de laatste zitting besloten was een ontwerp-besluit en een model van inschrijvingsbiljet voor de telling aan de Regering voor te dragen, werden thans de voorschriften besproken, aan de gemeentebesturen te geven, opdat de rigtige uitvoering van het werk zooveel mogelijk gewaarborgd zij. Bijzonder werden overwogen de middelen om de telling der bevolking op de schepen, welke vroeger zooveel bezwaar opleverde, ditmaal zoo naauwkeurig mogelijk te doen geschieden.

Veel wisseling van gedachten had plaats over de beste wijze om de inschrijvingsbiljetten te doen rondbrengen en terughalen. Hieromtrent werd besloten, het gebruik van inventarissen der afgegeven inschrijvingsbiljetten, als eene onmisbare contrôle, aan te bevelen, en voor te stellen die stukken zóó in te rigten, dat met juistheid worde onderscheiden tusschen de bevolking van de kom der gemeente en die in verspreide woningen.

Zeer ernstig werd bij deze gelegenheid betoogd, dat het welslagen der telling in hooge mate afhankelijk is van de geschiktheid der personen, die door de gemeentebesturen met het rondbrengen en ophalen der inschrijvingsbiljetten worden belast. Tevens werd opgemerkt, van hoeveel belang het is, dat de staten, uit die inschrijvingsbiljetten bij de gemeentebesturen op te maken, met de grootste zorg worden bewerkt.

Deze beschouwingen bragten de vergadering tot de overtuiging, dat

het ten uiterste wenschelijk is, van rijkswege in de belooning der ambtenaren, met die beide werkzaamheden belast, eenigzins onbekrompen te voorzien. De volkstelling toch geschiedt vooral in het algemeen belang; en zonder te ontkennen, dat te gelijk groot belang voor elke gemeente daaraan verbonden is, achtte de commissie het billijk en raadzaam, dat de kosten, althans voor het grootste gedeelte, door den Staat gedragen worden. Eenparig werd besloten, in dien zin een voorstel aan de Regering te doen. De commissie meende met te meer vertrouwen hiertoe te kunnen overgaan, dewijl in den laatsten tijd de geneigdheid om de gemeenten in hare finantiele bezwaren te gemoet te komen, herhaaldelijk is gebleken.

Ten slotte is beraadslaagd over de ontworpen modellen der verzamelstaten. Deze beraadslaging zal in de volgende zitting worden voortgezet.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien maakt bekend dat bij hem ontvangen is eene som van *twintig gulden*, door een onbekende, onder het postmerk Bommel, van den 13den dezer, tot vergoeding voor te min betaald successieregt, met de opcenten, in muntpapier ingezonden.

's Gravenhage, den 15den September 1859.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

Het Weener regeringsblad laat zich omtrent het laatste artikel van den Franschen *Moniteur*, betrekkelijk de Italiaansche aangelegenheden, aldus uit: » Wie in de goede verstandhouding tusschen Oostenrijk en Frankrijk eenen waarborg ziet voor orde en rust, zal met groote voldoening kennis genomen hebben van den *raad*, dien de Fransche regering door haar officieel orgaan aan de bewoners van Midden-Italie geeft, door hen te vermanen om onder den schepter hunner oude vorsten terug te keeren. Uit dit oogpunt beschouwd kan het artikel van den *Moniteur* niet anders dan de hoop op het spoedig tot stand komen van het vredestractaat versterken en de bezorgdheid wegnemen, welke tot dus ver het vertrouwen op eene gunstige oplossing der aanhangige vraagstukken en een algemeen gevoel van veiligheid niet levendig liet worden."

Intusschen zegt de bekende Weener correspondent van de Hamburger *Börsenhalle* in een schrijven van den 11den dezer: » De laatste nota van den *Moniteur* heeft alhier geen gunstigen indruk gemaakt. Zij heeft blijkbaar bij alle partijen juist het tegendeel uitgewerkt van hetgeen beoogd werd. Was zij als eene waarschuwing voor Midden-Italie berekend, hetgeen meer en meer onwaarschijnlijk wordt, dan zullen de bewindvoerders in Florence en Modena zich ten minste verblijden van eindelijk volledige zekerheid te hebben verkregen, dat zij op hunne besluiten tot onttrooning der oude dynastien geen *veto* te verwachten hebben, vermits Oostenrijk aan eene gewapende tusschenkomst niet kan denken nu Frankrijk de onmogelijkheid daarvan zoo stellig verkondigt, terwijl de meerderheid der andere groote mogendheden ze insgelijks niet zou toelaten. Hun kan het onverschillig zijn of de aanhechting aan Piemont al dan niet tot stand komt, mits er slechts niets van de restauratie kome. Voor Oostenrijk daarentegen moet dit jongste Fransche programma juist eene aanleiding zijn om zich meer dan ooit tegen een congres te verzetten. Indien toch, gelijk te verwachten is, een congres even zeer het beginsel der niet-tusschenkomst ten behoeve der restauratie handhaaft, de aanhechting der Midden-Italiaansche staten aan Piemont niet goedkeurt, en de vestiging van republikeinsche regeringen aldaar niet toelaat, dan schiet er voor het congres niets anders over dan zijne goedkeuring te hechten aan de plaatsing van nieuwe dynastien op de vacant geworden troonen. Aan zulk een werk echter kan en mag Oostenrijk geen deel nemen, en om die reden heeft niet alleen de nota van den *Moniteur* hare uitwerking alhier gemist, maar kan men ook geen gunstig onthaal voorspellen aan de openingen welke de vorst Metternich van wege het Hof van St. Sauveur is komen doen. Dit alles levert echter geenen grond op om voor eene nieuwe breuk tusschen Oostenrijk en Frankrijk, of tusschen Oostenrijk en Piemont, te vreezen. Al wilde Oostenrijk van het regt gebruik maken, dat de *Moniteur* aan hetzelve met opzigt tot Venetie toekent als vergoeding voor het onvervuld blijven der stipulatie van Villafranca ten aanzien der restauratie, dan wordt daardoor niets veranderd, en noch Piemont noch het overige Italie zal het zwaard trekken, omdat Oostenrijk aan Venetie geene eigene constitutie geeft. Voor Oostenrijk schiet niets anders over dan voorloopig af te wachten, hoe lang Frankrijk en Engeland nog goede vrienden blijven. Eerst wanneer Frankrijk en Engeland ter zake van Midden-Italie met elkander slaags geworden zijn, zal voor Oostenrijk het oogenblik komen om zijn goed regt te doen gelden, en dat oogenblik is waarschijnlijk niet meer zeer verre verwijderd."

— In het thans in zijn geheel bekend geworden patent des Keizers van Oostenrijk tot regeling van de aangelegenheden der Protestantsche Kerk in Hongarye enz. (waarvan de hoofdinhoud in ons n°. 218 is opgegeven), komen de volgende bepalingen voor aangaande het schoolwezen.

§ 11. De inspectie der evangelische scholen, welke gegrond is op het aan den Vorst des lands toekomende regt van oppertoezigt, zal alleen door mannen van de Augsburgsche of Helvetische geloofsbelijdenis worden uitgeoefend. Elke school moet zich aan deze inspectie onderwerpen en de door de regering verlangde inlichtingen geven. Wanneer eene school eene in zedelijk of politiek opzigt schadelijke rigting heeft, dan moet door de burgerlijke overheid onder medewerking van eenen afgevaardigde der superintendenten een onderzoek bewerkstelligd en naar mate van den uitslag daarvan de school gesloten worden.

§ 12. De volksscholen der evangelischen van de beide gezindheden staan ook in het vervolg onder het toezigt en de leiding hunner herderlijke overheden. De nadere vaststelling der hiertoe betrekkelijke bepalingen blijft aan de kerkelijke wetgeving voorbehouden.

§ 13. Het onderwijs in wereldlijke onderwerpen moet, op gelijke wijze als met de katholijke volksscholen het geval is, ingerigt worden naar de algemeene voorschriften welke, met volstrekte inachtneming van den confessionelen aard der scholen, door onze regering worden gegeven.

§ 14. Met opzigt tot de gymnasien, industrie- en andere middelbare scholen en voorbereidende scholen moeten de volgende bepalingen worden in acht genomen:

a. iedere inrigting van dien aard moet eenen bestuurder hebben, die met de leiding der inrigting belast en jegens de regering voor den toestand derzelve verantwoordelijk is;

b. de bestuurders en de leeraars bij een gymnasium, industrieschool enz. moeten in het zedelijke en politieke van een onbesproken gedrag en in den regel Oostenrijksche onderdanen zijn. Zij moeten, wat het wetenschappelijke betreft, bij een examen blijken hebben gegeven van die bekwaamheden te bezitten, welke van de leeraars bij eene staatsschool van gelijken naam gevorderd worden. — Bij wijze van uitzondering kunnen ook buitenlanders met toestemming der regering als bestuurders en leeraars beroepen worden. — In geene school mag een leerboek worden gebruikt, hetwelk niet vooraf de goedkeuring verkregen heeft, die, voor zoo veel godsdienstige boeken betreft, door de [evangelische] algemeene conferentie met toestemming van het ministerie voor eeredienst en onderwijs, en met opzigt tot andere boeken, door dat ministerie wordt verleend.

§ 16. Wanneer voor de evangelische jeugd van de eene of andere gezindheid scholen op staatskosten opgerigt worden, dan kunnen bij dezelve slechts zoodanige mannen aangesteld worden, welke tot eene dier gezindheden behooren.

ITALIE.

Een telegram uit Rome van den 15den dezer meldt dat de Paus van zijne onpasselijkheid nagenoeg geheel hersteld is.

l'Univers, het bekende katholijke dagblad, deelt een schrijven uit Rome van den 6den dezer mede, waarin het volgende voorkomt: » De staat der zaken heeft hier in de laatste dagen geene verandering ondergaan. De algemeen bekende oneenigheid, welke tusschen den Heiligen Stoel en het Fransche gouvernement bestaat ten aanzien der Legatien, geeft aan de voorstanders der revolutionaire begrippen veel hoop en dus groote driestheid. Daarentegen zijn de ordelievende lieden zeer ongerust; zij weten wel dat de toekomst aan de Kerk behoort, maar voor het tegenwoordige duchten zij ernstige verwikkelingen.

» De Fransche gezant, de heer de Gramont, maakt er geen geheim van, dat Pius IX hem op eenen zeer vasten toon bijzonder duidelijke en bepaalde opmerkingen heeft gemaakt. Hij laat dan ook blijken dat hij met de gesteldheid, waarin hij hier verkeert, ontevreden en verlegen is. Men denkt hier, dat hij spoedig naar Frankrijk zal terugkeeren. Hij heeft buiten de hofstad, en wel te Frascati, zijnen intrek genomen. De generaal de Goyon, de opperbevelhebber van het Fransche garnizoen, houdt zich voortreffelijk."

— De vertegenwoordigende vergadering van Parma heeft eenstemmig besloten den heer Farini bij voortduring met de voorloopige uitoefening van het hoog gezag te belasten, in afwachting van den tijd waarop Koning Victor Emanuel de hem aangeboden souvereiniteit over het hertogdom zou willen aanvaarden.

— Bij een besluit van Koning Victor Emanuel van den 9den dezer is bepaald dat het aantal active bataillons van het corps tirailleurs van het Sardinische leger tot zestien zal worden gebragt.

Ook uit andere berigten blijkt dat het Sardinische gouvernement maatregelen tot vergrooting zijner krijgsmagt neemt, even als of het meent op de duurzaamheid van den vrede niet te kunnen staat maken. Een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Parijs zegt dat het Sardinische gouvernement zich van het noodige voorziet om des noods twee honderd vijftig duizend man te kunnen wapenen.

— De generaal Manfredo Fanti heeft zijn ontslag uit de Sardinische krijgsdienst gevraagd en bekomen en vervolgens het opperbevel over de vereenigde krijgsmagt van Toscana, Modena, Parma en de Romagna aanvaard. De generaal Garibaldi heeft zich zonder tegenstreven onder het bevel van Fanti geplaatst, en staat aan het hoofd eener divisie van het Midden-Italiaansche leger; naar gemeld wordt, bestaat er tusschen die twee veldheeren geen naijver, maar de beste verstandhouding.

Blijkens de berigten uit Bologna van den 9den dezer had het pauselijke leger toen nog geenen aanval ondernomen, doch stond het steeds dreigend tegenover de troepen van de voorloopige regering van de Romagna; het werd aanhoudend versterkt door de aankomst van Duitsche recruten, in welke het publiek vermomde soldaten van het Oostenrijksche leger meende te zien. De generaal Fanti was te Bologna aangekomen, alsmede Garibaldi. De laatstgenoemde had zich dadelijk naar Ferrara begeven, om de aldaar staande troepen in oogenschouw te nemen.

FRANKRIJK.

De Fransche *Moniteur* van den 14den dezer behelst in zijn niet-officieel gedeelte het volgende artikel, waarvan de hoofdinhoud reeds eergisteren door ons is medegedeeld.

» Naar de uitdrukkelijke bepaling van art. 42 van het den 27sten Junij 1858 te Tien-tsing onderteekende verdrag, moeten de ratificatien van hetzelve te Peking worden uitgewisseld; dien ten gevolge vertrokken de gezanten van Frankrijk en Engeland uit Shanghai om zich naar de hoofdstad van het Hemelsche Rijk te begeven, na den commissaris van het Chinesche gouvernement van hun vertrek verwittigd te hebben. Den 20sten Junij kwamen zij aan den mond van den Peiho, waar de admiraal Hope, de bevelhebber der zeemagt van Hare Britsche Majesteit, zich reeds bevond, en deden vruchtelooze moeite om met de Chinesche overheden in betrekking te treden. De ingang der rivier was met paalwerk gesloten; de admiraal Hope en de kapitein Tricault, de bevelhebber van het Fransche schip *Duchayla*, moesten eene poging doen om met geweld de rivier binnen te dringen; de forten aan den Peiho begonnen terstond te vuren uit al hunne batterijen, welke hersteld en met ver dragend geschut gewapend waren; bij gebrek van genoegzame strijdkrachten slaagden de geallieerden niet in de poging om het geschut der Chinezen tot zwijgen te brengen, niettegenstaande de heldhaftige dapperheid, welke door de Engelsche en Fransche zeelieden en door hunne officieren betoond werd. Na een gevecht van ruim vier uren waren drie Engelsche kanonneerbooten gezonken, en 478 officieren en zeelieden, waaronder 14 Franschen, buiten gevecht gesteld; de admiraal Hope en de commandant Tricault hadden zelven ligte wonden bekomen. Buiten staat zijnde om tegen den overmagtigen vijand den strijd vol te houden met eene krijgsmagt, welke met geen ander doel was zamengesteld dan om als escorte voor de gezanten van Frankrijk en Engeland te dienen, moesten de geallieerden afdeinzen, en den 9den Julij waren zij te Shanghai terug.

» 's Keizers gouvernement en dat van Hare Britsche Majesteit maken afspraken om voor eene zoo schreeuwende trouwbreuk straf te oefenen en volkomene voldoening te verkrijgen."

Het Parijsche *Journal des Débats* zegt in zijn nommer van gisteren:

De mededeeling van den *Moniteur* betrekkelijk de bedroevende gebeurtenissen, welke in China hebben plaats gehad, zal door het publiek met genoegen worden gelezen. De hervatting van den oorlog tegen China zal althans dit nut hebben dat zij zijdelings tot bevestiging van Europa's vrede bijdraagt, door nogmaals de Fransche en de Engelsche vlag in eene gezamenlijke onderneming te vereenigen. Dit nieuwe blijk der goede verstandhouding tusschen de twee gouvernementen zal in Engeland des te meer genoegen doen, dewijl men er aanvankelijk scheen te twijfelen aan Frankrijks medewerking tot dien verren krijgstogt, waarbij toch de eer der twee volken even zeer gemoeid is, daar beide het verdrag onderteekend en beide dezelfde trouwlooze behandeling ondergaan hebben."

ENGELAND.

De Londensche *Morning Post* van eergisteren spreekt op bezorgden toon over den tegenwoordigen stand der Italiaansche aangelegenheden. Volgens dat orgaan van lord Palmerston zou het geenszins onmogelijk of onwaarschijnlijk zijn, dat Oostenrijk eerlang een leger in Italie zond om de wettige regeringen in Midden-Italie te herstellen, en dat Sardinie, door partij te kiezen voor de bevolking dier landstreken, in den oorlog gewikkeld wierd, terwijl Frankrijk lijdelijk toezag. De *Post* kan echter niet gelooven dat zulk een loop der zaken door de andere mogendheden zou worden gedoogd, en meent dat Engelands goede diensten veel zullen kunnen doen om dien te verhoeden.

— De laatstelijk bij het Engelsche gouvernement ontvangen berigten uit Britsch Columbia luiden gunstig en geven voedsel aan de hoop op voorspoedige ontwikkeling dier nieuwe kolonie. Naar luid daarvan leverde het goudgraven er ruime winsten op, zoodat er voor andere werkzaamheden naauwlijks handen te vinden waren; de goudgravers wonnen gemiddeld vijf tot vijf en twintig dollars op eenen dag. De bevolking, die tot ruim tien duizend zielen geklommen was (de Indiaansche volksstammen in het binnenland niet medegerekend) onderscheidde zich door ordelijkheid; er werden weinig misdaden gepleegd, en de bestraffing daarvan aan de overheid overgelaten; het zoogenaamde Lynch-regt, hetwelk in Californie zoo dikwerf uitgeoefend wordt, was in Britsch Columbia onbekend.

— Blijkens de door Engelsche dagbladen medegedeelde berigten uit Melbourne van den 16den Julij jl. was de heer Gisborne, de bekende Engelsche ondernemer, aldaar aangekomen om voorstellen te doen tot telegraphische verbinding van Australie met Nederlandsch en Britsch Indie. Men dacht dat zij althans bij de regering van Victoria geenen ingang zouden vinden, dewijl die kolonie, in de vrees des moederlands voor eenen inval van buitenlandsche vijanden deelende, al de beschikbare geldmiddelen voor fortificatien scheen te willen bestemmen.

TURKIJE.

De berigten uit Konstantinopel van den 7den dezer melden dat de Sultan in levensgevaar heeft verkeerd: toen hij den 3den dezer op den Bosporus een togtje deed, kwam zijne staatsieboot twee malen met eene Engelsche stoomsleepboot in botsing, zoodat zij te nauwer nood boven water gehouden kon worden. De bevelhebber dier sleepboot, zijnde een Griek uit de Ionische eilanden, werd door sommigen verdacht van met boos opzet gehandeld te hebben, en is in hechtenis genomen. De Engelsche gezant heeft beloofd dat er ook van zijnen kant scherp onderzoek naar de toedragt der zaak zou gedaan worden.

CHINA.

De *North China Herald*, een te Shanghai in het Engelsch uitkomend dagblad, deelt een uitvoerig verhaal van de op den Peiho voorgevallen gebeurtenissen mede, waarin onder anderen het volgende voorkomt: »Den 18den Junij was het geheele eskader voor den mond van den Peiho vereenigd. Hoewel het geheel ongeloofelijk scheen dat de Chinezen dwaas genoeg zouden zijn om weêrstand te bieden, werden er dadelijk aanstalten gemaakt voor het geval dat er wapengeweld mogt worden vereischt. Vervolgens werden tusschen den heer Bruce, den Engelschen gezant, en de Chinesche mandarijnen verscheiden brieven en boodschappen gewisseld, waarvan de inhond onbekend is gebleven en waarschijnlijk onbekend zal blijven, ten zij hij in Engeland wordt openbaar gemaakt; doch het geheele geschil scheen ten laatste hierop neder te komen: de mandarijnen zeiden dat de heer Bruce in zijne voorgenomene reis niet zou worden belemmerd, indien hij zich langs zekeren omweg naar Peking wilde begeven; maar dat de ingang der rivier versperd was, en dat men geen oorlogsschip zou laten binnenkomen; de heer Bruce daarentegen was niet af te brengen van zijn voornemen om zijnen weg langs de rivier te nemen."

Ook blijkt uit dat verhaal, dat de Noord-Amerikanen aan het gevecht op den Peiho niet hebben deel genomen; zij verleenden aan de Engelschen en Franschen bijstand in de zorg voor de gewonden, en deden hun meer andere diensten van niet geringe waarde; maar zij namen niet regtstreeks deel aan den strijd.

In een nommer van latere dagteekening de terugkomst der gezanten van Engeland en Frankrijk te Shanghai berigtende, voegt het genoemde blad er bij, dat de gezant der Vereenigde Staten toen aan eene meer noordelijke uitmonding van den Peiho met de Chinesche overheden in gedachtenwisseling was en dat hij denkelijk de reis naar Peking zou voortzetten.

De Hongkongsche berigtgever van de Londensche *Times* zegt in een schrijven van 22 Julij: » Toen de heer Bruce den 18den Junij aan den mond van den Peiho kwam, zocht hij zich met de Chinesche overheden in betrekking te stellen. Er waren geene ambtenaren van hoogen rang te vinden; maar er werden tusschen eenige mandarijnen van lagen rang en het gevolg van den heer Bruce eenige boodschappen gewisseld. De inhoud derzelve was, dat de buitenlandsche gezanten langs eenen meer noordelijken weg naar Peking zouden kunnen reizen, maar dat geen oorlogsschip den Peiho mogt opvaren. Op de vraag, of zij van wege den Keizer bevel hadden ontvangen om alzoo te handelen, antwoordden zij ontkennend, daarbij voegende dat de forten en het paalwerk in de rivier door de bevolking der omstreek waren daargesteld met het doel om zich tegen aanvallen van de zeeroovers te beveiligen."

Het aangehaalde schrijven zegt verder, dat de Engelschen in de Chinesche wateren en nederzettingen geene genoegzame krijgsmagt hadden om de ondergane nederlaag te kunnen herstellen, en dat er wel nagenoeg een jaar tijds zou moeten verloopen eer zij er in staat zouden zijn om eenige onderneming van beslissenden aard aan te vangen. Intusschen zou de aanwezige zeemagt denkelijk in de onderscheidene havens van China, alwaar zich Engelschen nedergezet hebben, verdeeld worden, ten einde er de Europeanen des noods te beschermen, daar het niet te voorzien was welken loop de zaken zouden kunnen nemen. Men verwachtte echter, dat het Keizerlijke gouvernement het handelsverkeer met de Europeanen niet zou beletten, daar de in- en uitvoerregten voor zijne schatkist onmisbaar waren.

— Een ministerieel dagblad van Weenen, de *Ostdeutsche Post*, elke toenadering tusschen Frankrijk en Engeland met leede oogen ziende, pleit voor de Chinezen, en zegt dat zij alle regt hadden om eene gewapende expeditie van buitenlanders op eene rivier, welke zij wegens redenen van militairen of anderen aard meenden gesloten te moeten houden, met geweld te keeren. De *Post* vermaant Frankrijk om de handelwijze van zijnen gezant in China te wraken en zich aan de baatzuchtige en geweldadige staatkunde, welke jegens dat land door lord Palmerston gevolgd wordt, niet weder aan te sluiten.

NASCHRIFT.

PARIJS, 16 September. De *Constitutionnel* verklaart zich met nadruk tegen de door voorstanders der handelsvrijheid gewenschte opheffing of vermindering van het beschermend regt op den invoer van steenkolen. De aanvoer van steenkolen, een thans ook voor de zeemagt onmisbaar artikel, uit het buitenland, en inzonderheid uit Engeland, zou, in zekere omstandigheden kunnen worden gestuit — zegt dat blad. — Bondgenootschappen duren het langst wanneer elke partij sterk is. Engeland is thans met alle kracht werkzaam om zijne kust te versterken; zoo moeten wij ook de voorziening in onze behoefte aan steenkolen veilig en buiten bereik der wisselende tijdsomstandigheden stellen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 16*den September* 1859.

Blijkens een bij het Departement van Marine ontvangen telegraphisch berigt, is Zr. Ms. schroefstoomschip *het Loo*, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse *J. van Gogh*, op reis naar Oost-Indie, den 15den dezer maand te Plymouth aangekomen. Alles was wel aan boord.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

September.	Rivieren.	Waarnemings-punten.		Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
15	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,		+ 37 50	+ 1.65	8 ure	"	0.08
15	WAAL.	*Nijmegen*,		+ 7.79	+ 1.57	8 "	"	0.05
15	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,		+ 7 87	+ 0 96	8 "	"	0.03
15	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,		+ 8.36	+ 0.99	8 "	"	0 04
14		*Maastricht*, (brug)		+ 42 28	+ 0.08	8 "	"	"
14	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)		+ 41.42	"	8 "	"	0.01
15		*Grave*,		+ 4.90	+ 0.05	8 "	"	"
15	NIEUWE MAAS	*Brielle*	H. W.	+ 0.80	"	5 u. 0 m.	0.26	"
			L. W.	— 0 58	"	1 u. 15 m.	0.16	"

Omtrent de verrigtingen van de ingenieurs voor het mijnwezen deelt de *Javasche courant* in een harer jongste nommers het navolgende mede:

Sumatra's Westkust. — De ingenieur P. van Dijk hield zich gedurende de maand April bezig met eene uitvoerige opname van de kloof der Anee, waarvan hij een geologisch kaartje vervaardigde. Verder bragt genoemde ingenieur het mineralogisch onderzoek ten einde van de bergsoorten, door hem op de reis van Padang naar Siboga verzameld, en ving hij aan met het zamenstellen van een verslag der opgedane kennis over de geologie en den mineralogischen rijkdom van dit gedeelte der kust.

Eiland Banka. — Door den ingenieur J. E. Akkeringa werden in de maand April de werkzaamheden aan soengei Sekah vervolgd en aangevangen met het kappen van een pad naar het strand in Teloh Sekah en een ander naar soengei Pedjim of Kedjim. Onderwijl werden door een gedeelte van het werkvolk eenige onderzoekingen met den tsjam in het terrein van soengei Pandji verrigt. De geheele maand kenmerkte zich door menigvuldige regens, en er heerschten vele ziekten onder het werkvolk, zoo Chinezen als kettinggangers.

De adspirant-ingenieur P. H. van Diest bezocht den heuvelrug, uitmakende het oostelijk gedeelte van het gebergte Maras, de rivieren Prigi en Doeren en eenige zijtakjes, die in soegei Laijang uitmonden. De boringen, in die rivieren uitgevoerd, deden geen tinerts vinden. Het onderzochte terrein bestaat hoofdzakelijk uit zandsteen, waartusschen enkele lagen kleischiefer en ijzergesteenten. In de eerste helft der maand Mei begon het werkvolk eene boring in de rivier Simpana, de grens tusschen de districten Soengeiliat en Blinjoe, aanvankelijk met gunstige resultaten.

Den 22sten Mei nam genoemde adspirant-ingenieur te Blinjoe de dienst over van den ingenieur Akkeringa, voor den tijd van diens afwezen naar Billiton. Hij stelde het Blinjoesche werkvolk in de zijtakjes van bovengenoemde soengei Simpana werkzaam.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te BERGEN (Noorwegen) is gedurende het eerste halfjaar van 1859 de scheepvaartbeweging tusschen Nederland en de verschillende Noordsche havens geweest als volgt:

Te BERGEN zijn *aangekomen*:

19 Nederlandsche schepen (12 in ballast) uit Nederlandsche havens, als: uit Amsterdam 9, uit Rotterdam 2, uit Delfzyl 3, uit Harlingen 3, uit Harlingersiel 1 en uit Schiedam 1;

21 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, als: uit Hull 6, uit

Newcastle 6, uit Charlestown 3, uit Bremen, Hamburg, Antwerpen respectivelijk 1;
3 vreemde schepen (2 in ballast) uit Rotterdam.
Van daar zijn *vertrokken:*
6 Nederlandsche schepen naar Rotterdam, uitvoerende o. a. 4693 tonnen traan, 29 dito haring, 899 waag visch;
35 Nederlandsche schepen (1 in ballast) naar vreemde havens, als: naar St. Petersburg 23, naar Pillau 1, naar Riga 4, naar Narva 5, naar Engeland en Memel respectivelijk 1;
4 vreemde schepen met traan en visch naar Nederland, waarvan 1 naar Amsterdam, 3 naar Holland.
Te Thomsöe is *aangekomen:*
1 Nederlandsch schip uit Vlaardingen, terwijl 1 Nederlandsch schip van daar naar Archangel in ballast, en 1 vreemd schip naar Texel *vertrok.*
Te Stavanger zijn *aangekomen:*
9 vreemde schepen uit Nederland, als: uit Schiedam 7, uit Rotterdam en Amsterdam respectivelijk 1.
Te Hammerfest is *aangekomen:*
1 vreemd schip uit Vlaardingen, terwijl van daar naar laatstgenoemde haven 2 vreemde schepen *vertrokken.*
Te Brevig zijn *aangekomen:*
24 Nederlandsche schepen (23 in ballast) uit Nederland, als: uit Delfzyl 15, uit Termunterzyl 7, uit Groningen 2;
1 Nederlandsch schip (in ballast) uit Ostende;
2 vreemde schepen (in ballast) uit Nederland, en wel 1 uit Rotterdam en 1 uit Termunterzyl.
Van daar zijn *vertrokken:*
24 Nederlandsche schepen met hout naar Nederland, als: naar Delfzyl 14, naar Termunterzyl 9, naar Groningen 1;
1 Nederlandsch schip met hout naar Belgie;
1 vreemd schip met hout naar Termunterzyl.
Te Laurvig zijn *aangekomen:*
31 Nederlandsche schepen (in ballast) uit Nederland, als: uit Harlingen 4, uit Pekela 6, uit Delfzyl 3, uit Ypendam 2, uit Farmsum 11, uit Zoutkamp 1, uit Appingadam 1, uit Veendam 2, uit Workum 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
31 Nederlandsche schepen met hout naar Nederland, als: naar Harlingen 3, naar Termunterzyl 4, naar Delfzyl 18, naar Ypendam 1, naar Stavoren 1, naar Zoutkamp 1, naar Groningen 1, naar Workum 1.
Te Krageroe zijn *aangekomen:*
15 Nederlandsche schepen (in ballast) uit Nederland, als: uit Delfzyl 4, uit Harlingen 1, uit Termunterzyl 9, uit Nieuwendam 1;
2 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, als: 1 uit Harburg en 1 uit Elseneur.
Van daar zijn *vertrokken:*
17 Nederlandsche schepen met hout naar Nederland, als: naar Delfzyl 4, naar Harlingen 1, naar Termunterzyl 12.
Te Arendal zijn *aangekomen:*
5 vreemde schepen (3 in ballast) uit Nederland, als: uit Amsterdam 3, uit Zaandam en Kogerpolder respectivelijk 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
3 vreemde schepen met hout, naar Amsterdam.
Te Christiansand zijn *aangekomen:*
27 Nederlandsche schepen (8 in ballast) uit Nederland, als: uit Harlingen 14, uit Delfzyl 1, uit Groningen 2, uit de Lemmer 4, uit Stavoren 6;
10 Nederlandsche schepen (9 in ballast) uit vreemde havens, als: uit Brake 2, uit Bremen 2, uit Vegesack, Elsfleth, Harburg, Feddewardersiel, Oldenburg, Douer-Odde respectivelijk 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
28 Nederlandsche schepen met hout naar Nederland, als: naar Harlingen 13, naar de Lemmer 4, naar Stavoren 5;
14 Nederlandsche schepen (2 in ballast) naar vreemde havens, als: naar Londen 1, naar Bremen 5, naar Brake 2, naar Rusoer, Bordeaux: Elsfleth, Douer-Odde, Laurvig, Oldenburg respectivelijk 1.
Te Mandal zijn *aangekomen* uit Delfzyl 1 Nederlandsch schip (in ballast) en uit Landscrona 1 Nederlandsch schip met gerst.
Van daar *vertrokken* naar Amsterdam en Delfzyl respectivelijk 1 Nederlandsch schip.
Te Farsund zijn *aangekomen:*
3 Nederlandsche schepen (in ballast) waarvan 2 uit Delfzyl, 1 uit Dordrecht, en *vertrokken* van daar 2 Nederlandsche schepen naar Delfzyl en 1 naar?
Te Dröbak zijn *aangekomen;*
3 Nederlandsche schepen (in ballast) uit Harlingen;
10 vreemde schepen uit Nederland, waarvan uit Harlingen 9, uit het Nieuwe Diep 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
3 Nederlandsche schepen met hout naar Harlingen;
16 vreemde schepen naar Nederland, waarvan naar Harlingen 14, naar Amsterdam 2.
Te Egersund zijn *aangekomen* uit Antwerpen en Newcastle respectivelijk 1 Nederlandsch schip, en van daar zijn *vertrokken* naar Rostock en Osterrisoer respectivelijk 1 Nederlandsch schip.
Te Holmestrand is *aangekomen:*
1 Nederlandsch schip (in ballast) uit Harlingen, en *vertrok* weder derwaarts met balken;
voorts kwamen 6 vreemde schepen uit Harlingen, en 1 dito uit Dordrecht, in ballast;
19 vreemde schepen *vertrokken* naar Nederland, als: naar Dordrecht 5, naar Harlingen 10, naar het Nieuwe Diep 4.
Te Frederikshald zijn *aangekomen:*
1 Nederlandsch schip uit Delfzyl en 1 uit Harlingen (in ballast).
Van daar zijn *vertrokken:*
1 Nederlandsch schip (in ballast) naar Archangel, en 1 vreemd schip naar Holland.
Te Oudsoon en Moss zijn *aangekomen:*
26 Nederlandsche schepen (in ballast) uit Nederland, als: uit Harlingen 11, uit Groningen 3, uit Dokkum 4, uit Delfzyl, Appingadam, de Lemmer, Sappemeer respectivelijk 1, uit Pekela 4.
Van daar zijn *vertrokken* met hout 26 schepen naar Nederland, als: naar Harlingen 13, naar Dokkum 7, naar Delfzyl, Appingadam, Sappemeer, Lemmer respectivelijk 1, naar Groningen 2;
3 vreemde schepen naar Harlingen.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Napels zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1859 *aangekomen:*
11 Nederlandsche schepen uit Amsterdam;
10 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, als: uit Livorno 4, uit Londen, Palermo, Ramsgate, Civita-Vecchia, Genua, Newcastle respectivelijk 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
1 Nederlandsch schip (in ballast) naar Rotterdam;
20 Nederlandsche schepen (12 in ballast) naar vreemde havens, als: naar Messina 5, naar Palermo 2, naar Bremen, Hull, Malaga, Girgenti, Genua respectivelijk 1, naar Konstantinopel 4, naar Licata en Gallipoli respectivelijk 2.
Te Licata zijn *aangekomen:*
5 Nederlandsche schepen, uit vreemde havens, als: uit Messina 3, uit Palermo 1, uit Napels 1.
Van daar zijn *vertrokken:*
2 Nederlandsche schepen naar Nederland, als: 1 respectivelijk naar Rotterdam en Dordrecht; naar Hamburg 2;
7 vreemde schepen naar Nederland, als: naar Rotterdam 2, naar Dordrecht 5.
Te Girgenti zijn *aangekomen:*
8 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, te weten: uit Messina 3, uit Palermo 2, uit Napels 3.
Van daar zijn *vertrokken:*
3 Nederlandsche schepen naar Nederland, als: naar Dordrecht 2, naar Amsterdam 1.
2 Nederlandsche schepen naar vreemde havens, als: 1 naar Falmouth en 1 naar Plymouth;
2 vreemde schepen naar Rotterdam.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

(PROGRAMMA.)

Aan de belanghebbenden wordt bij deze kennis gegeven:
I. dat op de uitgeschreven prijsvragen zijn ingekomen drie antwoorden, geteekend met de kenspreuken:
a. Dwingt ze om in te komen, antwoord op de prijsvraag: HET SCHOOLVERZUIM enz.;
b. De Hemel is des Heeren enz., antwoord op de vraag: LANDVERHUIZING enz.;
c. Tandem fit surculus arbor, antwoord op de vraag: WATERBOUWKUNDE enz.
In de jongst gehouden algemeene vergadering is, overeenkomstig advies van beoordeelaars, aan geen dezer antwoorden de eereprijs toegekend. Art. 101 van de wet regelt de voorwaarden waarop de schrijvers ze terug kunnen bekomen.
II. dat de Maatschappij, naar aanleiding van het besluit harer algemeene vergadering, dd. 10 Augustus 1858, de inzending verwacht van oorspronkelijke leer- of leesboeken, inzonderheid bestemd voor de lagere school, en in 1859 gedrukt, ten einde de voortreffelijkste door premien van f 25 tot f 100 te onderscheiden en, voor zooveel het doel der Maatschappij dit vereischt, tot de verspreiding daarvan mede te werken.
In 't algemeen verlangt de Maatschappij leer- en leesboeken, de leervakken behandelende van het gewoon en het meer uitgebreid lager onderwijs, aangewezen in art. 1 van de wet van 13 Augustus 1857.
In 't bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de gewenschte hulpmiddelen voor het onderrigt in de leervakken, bedoeld onder litt. *c*, *d*, *f*, *h* en *m*.
III. dat, om de bewerking en verspreiding van volksschriften, opgesteld in den geest der Maatschappij, te bevorderen, de jongst gehouden algemeene vergadering besloten heeft, eene algemeene uitnoodiging te rigten, zoo als geschiedt bij deze:
1°. tot alle schrijvers en letterkundigen, om zoodanige werken vóór de uitgave bij het hoofdbestuur ter beoordeeling in te zenden, ten einde, indien dit wenschelijk geacht wordt, met hen in overleg te treden over den afstand van hun werk onder billijke voorwaarden;
2°. tot alle uitgevers van volksschriften, om deze vóór den druk of de uitgave bij het hoofdbestuur ter beoordeeling in te zenden, ten einde indien dit wenschelijk wordt geacht, met hen eene overeenkomst te treffen over den prijs, waartegen het werk in den handel zal worden gebragt, bijaldien de Maatschappij den uitgever het debiet van een zeker getal exemplaren waarborgt.
De belanghebbenden gelieven de bedoelde boekwerken, handschriften of voorstellen aan het hoofdbestuur te doen toekomen onder het adres van den ondergeteekende. (Amsterdam, Kloveniers-burgwal, C, 294.)
Amsterdam, September 1859.

Op last der Maatschappij,
De Algemeene Secretaris,
P. M. G. van Hees.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken
Brengt ter kennis van het publiek, dat bij den Boekhandelaar G. J. Mingelen (Firma van Weelden en Mingelen) te 's Gravenhage en, door dien tusschenkomst, in de voornaamste Gemeenten des Rijks, tegen den prijs van twee gulden (f 2) het exemplaar, is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld: *Verslag over de vermoedelijke gevolgen der doorgraving van de landengte van Suez voor den handel en de nijverheid van Nederland.*
's Gravenhage, den 16den September 1859.

Van Tets.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

RENTEBETALING OP HET GROOTBOEK DER 4 PERCENTS NATIONALE SCHULD.
De Minister van Finantien maakt bekend, dat de bovenstaande Rente

betaling zal geschieden op de navolgende Bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten:

op het eerste Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder litt. A tot en met D;

op het tweede Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder litt. E tot en met K;

op het derde Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder litt. L tot en met R;

op het vierde Bureau;

voor de kapitalen ingeschreven onder litt. S tot en met Z;

en wel alleenlijk over het halfjaar verschijnende 1°. October 1859, van Zaturdag den eersten October 1859, tot en met Vrijdag, den veertienden dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag, den zeventienden October 1859 tot en met den vijftienden Februarij 1860.

Tevens wordt, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit, dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 24), voor de *tiende of laatste maal* opgeroepen de nog niet opgekomen regt hebbende op de renten over het halfjaar verschenen geweest op 1°. April 1855, waarvan de betaling, ingevolge Koninklijk besluit van den 25sten October 1855 (*Staatsblad* n°. 125), zal blijven opengesteld tot en met den 31sten Maart 1860.

's Gravenhage, den 14den September 1859, n°. 75.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking der *Spaansche Regering*, met den *eersten September aanstaande* een *nieuw kustlicht* zal ontstoken worden op het eiland *Tapia*, provincie *Oviedo*, aan de zeekust van *Cantabrie*.

De lichttoren is geplaatst op den top des eilands, hetwelk 100 mètres van de kust verwijderd is.

De *lichttoestel* is van de *3de grootte*, *stilstaand licht*, *afgewisseld elke twee minuten met heldere schitteringen.*

Men ziet het licht, in den gewonen staat des dampkrings, op een afstand van 15 mijlen van 60 op één graad.

Het is geplaatst:

op 43° 35′ 30″ *N. Breedte*, en
» 0° 46′ 10″ *Lengte West van San Fernando*, of
» 6° 53′ 10″ *Lengte West van Greenwich.*

Het brandpunt is 28.3 mètres boven het zeevlak, 8.3 mètres boven den grond verheven.

De toren is van aschgraauw graniet, opgetrokken in twee deelen boven het noordelijk front van de woning der lichtwachters. Het eerste gedeelte heeft tot grondvlak een achthoek, het tweede een tienhoek. De woning der lichtwachters, even als de lantarenkoepel, is *wit*.

's Gravenhage, den 31sten Augustus 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Twaalfde* trekking der *Vijfde* Klasse van de 239ste *Staats-Loterij*, op Vrijdag den 16den September 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°.	6667	een	prijs	van	1000	gulden.
»	3957	»	»	»	1000	»
»	6953	»	»	»	1000	»
»	14146	»	»	»	1000	»
»	2502	»	»	»	1000	»
»	8494	»	»	»	1000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

*** De Inspecteur van de Geneeskundige dienst der landmagt verwittigt alle belanghebbenden die genegen zijn om eene plaats van Apotheker der 3de klasse bij de armée hier te lande te vervullen, dat zij zich bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, vóór den 20sten October aanstaande, aan hem Inspecteur kunnen aanmelden, bij welk Verzoekschrift de volgende bewijzen moeten worden overgelegd, als:

1°. eene geboorte-acte, ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 25 jaren;

2°. een bewijs van ongehuwd te zijn;

3°. een bewijs van goed zedelijk gedrag en van te zijn Nederlander, af te geven door de regering hunner woonplaats;

4°. een bewijs van voldane dienstpligtigheid aan de Nationale Militie;

5°. een bewijs van geschiktheid voor de militaire dienst, af te geven door den Eerstaanwezenden Officier van Gezondheid bij het garnizoen in zijne woonplaats, of in het naastbij gelegen garnizoen; en

6°. bewijzen van afgelegd examen als apotheker, of van regelmatig als zoodanig volbragte studiën.

Na overlegging van welke bewijsstukken hun de gelegenheid zal worden verschaft om aan 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen te Utrecht, bij een volgens vastgesteld programma af te nemen Examen, bewijzen te geven van voldoende bekwaamheid voor de betrekking van Apotheker der 3de klasse, omtrent welk programma de noodige inlichting bij de Eerstaanwezende Officieren van Gezondheid in de garnizoenen, of wel bij hem Inspecteur kan worden verkregen.

Tot narigt der belanghebbenden dient voorts, dat de bevordering tot hoogere rangen onder de Apothekers bij de Landmagt plaats heeft ten gevolge van nader voor die hoogere rangen af te leggen examina, en dat aan de betrekking van Apotheker der 3de klasse is verbonden een jaarlijksch tractement van f 800 en de rang van 2den Luitenant bij het leger.

's Gravenhage, den 15den September 1859.

Dr. SNABILIÉ.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Breda, van den 13den September 1800 negen en vijftig, is *Pieter den Engelse*, zonder beroep, wonende te Dinteloord, ter zake van onnoozelheid gesteld onder Curatele.

De Procureur,
C. BEKKERS.

*** Bij Vonnis, gewezen door de Arrondissements-regtbank van Rotterdam, den 14den September 1859, is *Cornelia in 't Hout*, Weduwe *Willem van Os*, thans verpleegd te Rotterdam, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

[Kosteloos.] CASTANIEN, *Procureur.*

*** Bij Vonnis, gewezen door de Arrondissements-regtbank van Rotterdam, den 14den September 1859, is *Willem Rooijens* te Rotterdam, ter zake van onnoozelheid gesteld onder Curatele.

[Kosteloos.] CASTANIEN, *Procureur.*

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, Eerste kamer, in dato zeven September 1859 gewezen, zijnde op de grosse geregistreerd, is *Melach Mozes Polak*, zonder beroep, wonende te Amsterdam, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan de voorschriften der Wet.

Amsterdam, 15 September 1859.

J. VAN PRAAG, *Procureur.*

*** Ter voldoening aan Art. 38 Wetboek van Koophandel, wordt bekend gemaakt dat bij Acte, op den 4den Julij 1859 ten overstaan van den Notaris Mr. *Pieter Lijndrajer* Junior in presentie van getuigen te Amsterdam gepasseerd, en geregistreerd, de Naamlooze Vennootschap, onder den naam van Societeit ter Assurantie, gevestigd te Amsterdam, opgerigt den 1sten Januarij 1820, weder is verlengd voor den tijd van tien jaren, aanvang nemende den 1sten Januarij 1860. De Koninklijke bewilliging is verleend bij besluit van Zijne Majesteit den Koning van den 12den Augustus 1859 n°. 55, en met de Acte zelve geplaatst in het officiële Dagblad van den 14den September 1859, n°. 218.

*** Ter voldoening aan het voorschrift van artikel 1082 van het Burgerlijk Wetboek, worden bij deze Opgeroepen de bekende en onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen *Maria van der Steen*, in leven Weduwe van *Jan Bakker*, gewoond hebbende en te Charlois overleden; om op Vrijdag den 23sten September 1859, des voormiddags ten 11 ure, te verschijnen ten Kantore van den Notaris *van Rijsoort*, te Charlois, ten einde op te nemen de Rekening en Verantwoording wegens de Nalatenschap van genoemde overledene, en hunne Schuldvorderingen te ontvangen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

*** Ingevolge Proces-verbaal van den Edel Achtbaren Heer Kantonregter te Zalt-Boemel, provincie Gelderland, bijgestaan door den Griffier, in dato veertien September 1859, zijnde geregistreerd, is aan *Coenraad van Doorn*, zonder beroep, wonende te Rossum, oud 18 jaren, Zoon van wijlen *Zeger van Doorn*, in leven Landbouwer te Rossum woonachtig, en zijne mede overledene Echtgenoot *Johanna Margaritha Jonkerman*, op zijn daartoe gedaan verzoek, na verhoor van zijne Voogd, Toeziende-voogd en Bloedverwanten, overeenkomstig de bepaling, vervat in art. 484 van het Burgerlijk Wetboek, Handligting verleend tot de geheele ontvangst en uitgave van en de beschikking over zijne inkomsten, het uitoefenen van het bedrijf van Landbouwer en het sluiten van alle verbindtenissen, tot dit bedrijf betrekking hebbende.

Geschiedende deze afkondiging ingevolge art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

Zalt-Boemel, den 15den September 1859.

J. E. L. DE VIRIEU, *Griffier.*

*** De Heeren HOPE & C°. adverteren, op order van het Ministerie van Finantien van Rusland, dat op den 19den Augustus 1859, oude stijl, te *St. Petersburg*, door de *Keizerlijke Commissie van Amortisatie* zijn **uitgeloot**, om te *St. Petersburg* in de maand November 1859, gelijktijdig met de Rentebetaling te worden afgelost:

VEERTIEN HONDERD VIJF EN DERTIG BILJETTEN VAN INSCRIPTIE (origineel) à 5 pCt., Vierde Serie, ieder Biljet à 500 Zilver Roebels kapitaal, genommerd (ter regterhand) als volgt:

43	2940	5796	8378	10680	12838	16783	18166
49	3059	5822	8389	10739	12922	16791	18193
68	3063	5849	8427	10740	12961	16794	18203
133	3140	5874	8429	10753	13028	16797	18208
137	3281	5884	8434	10755	13031	16817	18217
184	3291	5911	8471	10757	13033	16837	18322
185	3391	5933	8934	10806	13042	16849	18362
189	3421	5956	9068	10816	13087	16904	18407
226	3439	5991	9129	10845	13088	16926	18417
238	3544	5993	9136	10894	13104	16951	184.9
249	3551	5998	9141	10906	13124	16981	18446
254	3564	6012	9144	10926	13139	16985	18461
292	3573	6015	9146	10958	13909	17001	18470
441	3613	6047	9149	11054	14008	17022	18500
462	3632	6118	9159	11103	14016	17041	18512
510	3701	6144	9177	11119	14040	17082	18551
536	3704	6200	9184	11133	14046	17099	18584
614	3729	6260	9186	11142	14094	17118	18599
629	3734	6312	9225	11143	14116	17148	18613
686	3747	6317	9279	11168	15165	17154	18628
690	3757	6336	9310	11201	15194	17161	18637
693	3788	6341	9339	11229	15246	17168	18668
699	3820	6361	9345	11237	15564	17176	18675
791	3852	6364	9527	11256	15610	17179	18724
806	4053	6369	9540	11221	15669	17188	18740
814	4106	6376	9548	11315	15709	17191	18745

888	4248	6378	9549	11338	15719	17195	18751
943	4322	6393	9627	11351	15763	17199	18767
948	4385	6456	9631	11355	15765	17218	18776
950	4420	6465	9650	11358	15769	17229	18785
1024	4422	6506	9675	11375	15806	17240	18792
1033	4451	6587	9691	11389	15826	17263	18832
1357	4474	6589	9697	11390	15883	17276	18888
1380	4480	6582	9730	11451	15890	17283	18957
1382	4498	6618	9737	11512	15929	17288	18959
1394	4503	6813	9750	11522	15947	17303	18988
1429	4571	6890	9753	11542	15971	17336	18990
1436	4607	6966	9754	11543	16012	17371	19006
1488	4686	7031	9757	11579	16039	17392	19016
1537	4749	7059	9794	11583	16076	17429	19037
1573	4765	7090	9814	11587	16104	17435	19053
1594	4780	7137	9818	11635	16129	17439	19057
1595	4783	7177	9824	11689	16130	17447	19065
1621	4786	7214	9841	11713	16134	17463	19066
1667	4836	7215	9908	11728	16151	17473	19083
1750	4855	7232	9980	11757	16153	17496	19084
1819	4856	7267	10005	11804	16156	17521	19089
1859	4878	7340	10014	11813	16170	17523	19146
1907	4954	7395	10021	11814	16198	17530	19166
1908	4964	7424	10030	11819	16207	17545	19190
1930	4969	7504	10040	11827	16244	17551	19207
1993	5002	7512	10042	11905	16287	17567	19222
2221	5010	7546	10131	11980	16313	17571	19262
2234	5013	7568	10142	12025	16336	17590	19296
2236	5021	7610	10152	12039	16339	17608	19329
2243	5022	7711	10181	12041	16419	17615	19344
2304	5122	7714	10185	12152	16435	17685	19359
2309	5152	7723	10232	12172	16436	17801	19404
2343	5159	7924	10261	12270	16489	17838	19411
2377	5249	8024	10262	12399	16496	17859	19420
2388	5283	8036	10275	12436	16507	17863	19481
2394	5294	8037	10300	12453	16531	17884	19490
2405	5318	8042	10307	12481	16557	17906	19507
2411	5340	8049	10332	12509	16590	17946	19509
2455	5387	8116	10354	12583	16609	18006	19527
2481	5434	8124	10372	12625	16623	18007	19576
2490	5435	8168	10420	12647	16643	18017	19591
2505	5533	8178	10429	12650	16648	18049	19607
2670	5546	8185	10431	12672	16671	18074	19620
2688	5575	8238	10482	12673	16685	18111	19629
2706	5628	8239	10629	12680	16697	18131	19684
2735	5667	8255	10650	12715	16757	18143	19689
2844	5685	8292	10668	12730	16759	18158	19693
2847	5703	8358	10669	12755	16766	18162	19704
2921	5721	8369	10678	12822	16781	18165	19734
19806	22329	24772	27513	30544	32525	35088	37402
19817	22351	24784	27519	30559	32539	35112	37423
19835	22366	24786	27530	30574	32603	35124	37424
19870	22427	24795	27539	30585	32616	35127	37472
19897	22432	24806	27563	30602	32620	35178	37486
19938	22460	24821	27589	30605	32631	35193	37527
19945	22499	24904	27592	30634	32662	35231	37531
19978	22512	24940	27636	30732	32667	35264	37561
20015	22548	24950	27646	30743	32700	35274	37620
20028	22550	24993	27655	30763	32756	35309	37655
20037	22577	25115	27660	30769	32796	35382	37680
20099	22623	25119	27672	30779	32804	35386	37710
20127	22686	25133	27705	30780	32806	35395	37713
20134	22732	25242	27728	30789	32829	35466	37720
20159	22739	25243	27745	30791	32853	35476	37726
20183	22742	25247	27771	30800	32856	35477	37772
20189	22753	25248	27802	30804	32860	35509	37791
20192	22764	25279	27809	30820	32869	35533	37811
20243	22774	25282	27831	30858	32889	35564	37843
20247	22784	25295	27897	30872	32899	35565	37885
20261	22807	25386	27913	30888	32914	35593	37887
20313	22811	25407	27928	30908	32937	35599	37898
20339	22826	25438	27945	30948	32942	35602	37935
20389	22832	25440	28004	30984	32944	35608	37963
20473	22853	25446	28030	31020	32949	35632	37974
20484	22875	25465	28040	31026	32950	35648	37980
20487	22885	25495	28091	31031	32969	35667	37998
20497	22896	25561	28098	31054	32994	35686	37999
20505	22925	25574	28101	31056	32997	35690	38019
20514	22934	25608	28155	31058	33013	35713	38056
20536	22970	25616	28161	31069	33034	35737	38098
20563	23006	25659	28200	31074	33041	35776	38102
20614	23010	25668	28207	31075	33077	35779	38108
20637	23049	25679	28211	31078	33081	35786	38172
20707	23067	25690	28266	31106	33154	35798	38196
20714	23076	25694	28304	31107	33195	35810	38200
20729	23086	25695	28332	31119	33197	35811	38205
20757	23101	25702	28344	31135	33200	35824	38213
20810	23102	25741	28353	31138	33203	35825	38217
20823	23106	25760	28376	31145	33210	35855	38219
20859	23122	25792	28381	31157	33247	35870	38276
20878	23124	25811	28386	31196	33299	35883	38277
20899	23144	25835	28397	31201	33314	35943	38331
20980	23179	25852	28469	31223	33322	36017	31361
20999	23185	25932	28522	31271	33329	36037	38453
21003	23190	25939	28528	31281	33388	36040	38463
21016	23231	25958	28556	31296	33415	36041	38508
21031	23239	25969	28582	31305	33420	36110	38570
21033	23301	26042	28585	31317	33452	36146	38594
21052	23336	26052	28587	31355	33478	36159	38603
21062	23347	26076	28658	31383	33484	36191	38655
21113	23386	26094	28688	31412	33509	35250	38664
21119	23399	26126	28699	31414	33535	36261	38716
21138	23414	26141	28769	31419	33570	36262	38718
21141	23426	26166	28786	31465	33579	36265	38735
21177	23433	26178	28821	31467	33602	36270	38739

21189	23461	26179	28838	31473	33605	36272	[illegible]
21193	23498	26181	28851	31482	33613	36296	38779
21236	23526	26201	28916	31502	33630	36313	38794
21252	23533	26207	28918	31508	33652	36320	38807
21258	23558	26231	28983	31511	33664	36343	38826
21284	23563	26240	29058	31518	33721	36363	38866
21348	23571	26244	29077	31548	33736	36381	38876
21356	23572	26252	29080	31580	33772	36446	38881
21365	23579	26253	29091	31638	33792	36472	38909
21384	23588	26264	29120	31652	33825	36477	38938
21[illegible]	23652	26322	29219	31699	33849	36498	38947
2140[illegible]	23671	26326	29224	31746	33859	36512	38954
21482	23672	26327	29280	31751	33907	36522	39002
21539	23704	26363	29315	31754	33957	36534	39048
21596	23708	26402	29362	31775	33979	36546	39091
21651	23714	26436	29400	31848	33988	36608	39098
21660	23716	26452	29403	31854	34008	36619	39113
21690	23722	26477	29459	31901	34040	36624	39122
21709	23741	26540	29488	31903	34042	36626	39132
21754	23789	26547	29546	31946	34055	36629	39206
21765	23809	26586	29554	31947	34058	36680	39241
21780	23825	26590	29571	31956	34159	36730	39244
21821	23849	26599	29688	31966	34210	36765	39334
21833	23885	26622	29717	31985	34262	36779	39341
21862	23944	26708	29718	31988	34293	36801	39357
21864	24004	26716	29729	32012	34317	36848	39372
21912	24026	26720	29754	32016	34342	36873	39398
21978	24104	26757	29756	32024	34361	36900	39406
21984	24130	26770	29772	32058	34435	36905	39430
22004	24162	26804	29775	32103	34440	36923	39440
22006	24172	26822	29829	32141	34457	36927	39453
22020	24180	26972	29922	32155	34586	36933	39542
22057	24246	26990	30012	32164	34613	37042	39563
22061	24250	27010	30096	32165	34646	37081	39580
22097	24282	27033	30145	32179	34688	37099	39612
22117	24292	27092	30176	32198	34693	37106	39626
22120	24295	27106	30184	32237	34721	37119	39660
22121	24307	27118	30192	32246	34726	37121	39719
22244	24318	27132	30228	32281	34731	37127	39722
22155	24357	27157	30235	32187	34748	37155	39746
22156	24368	27242	30244	32302	34784	37169	39780
22214	24387	27266	30252	32341	34791	37171	39801
22253	24397	27295	30261	32352	34800	37235	39864
22267	24410	27304	30270	32356	34835	37249	39914
22271	24414	27316	30393	32358	34913	37250	
22276	34471	27379	30401	32413	34930	37262	
22281	24554	27416	30423	32451	34977	37286	
22299	24563	27453	30515	32460	35013	37362	
22313	24729	27490	30521	32478	35029	37364	

Diegene dezer Biljetten, welker aflossing niet in de maand November 1859, bij de Commissie van Amortisatie voornoemd, ingevorderd wordt, zullen ook aan dezelve ter afbetaling kunnen worden vertoond tijdens de volgende termijnen van Rentebetaling, bepaaldelijk in de maanden Mei en November, terwijl echter het genot van Interest voor deze 1435 Biljetten, in ieder geval, den 1sten November 1859, oude stijl, ophoudt.

Amsterdam, 15 September 1859.

*** De Heeren HOPE & C°. KETWICH & VOOMBERGH, en Wed. W. BORSKI brengen ter kennisse van de Houders van Certificaten hunner Administratie gevestigd op Originele Biljetten van Inscriptie der Russische Leening *4de Serie*, rentende 5 ten honderd in Zilver Roebels, dat van de gezamelijke Biljetten, uitmakende het Fonds dezer Administratie, te *St. Petersburg* **895** stuks **uitgeloot** zijn, en in de maand November aldaar te worden afgelost met 500 Roebels voor ieder Biljet, en dat dien ten gevolge onverwijld ten overstaan van den Notaris Mr. J. COMMELIN Jr. en getuigen eene **UITLOTING** zal geschieden van even zoo veel Nommers der door hen uitgegeven Certificaten, ieder van eene gelijke som van 500 Roebels en waarvan de Nommers nader na afloop der voormelde Uitloting zullen worden bekend gemaakt.

Amsterdam, 15 September 1859.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2½	64¾	64 13/16	—
Dito dito	3	78 3/16	78¼	—
Dito dito	4	98¾	98 13/16	—
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	127	127½	—
BELGIE. Bij *Roth. schild.*	2½	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	104⅜	104½	—
Dito 1828–1829.	5	102	—	—
Dito 1840.	4	—	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854.	5	—	—	—
Dito 1855.	5	101	—	—
Engelsche	4½	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans.	1¾	34	34 3/16	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	43⅜	43 11/16	43 11/16
PORTUG. Te Lond.	3	44⅝	44 11/16	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	55⅛	55⅞	55 7/16
Dito Zilv. Nation.	5	59⅜	60⅛	59⅛
Dito Zilver 1849–1854	5	73⅞	74	—
Dito 1847–1852.	2½	29½	29⅝	—
MEXICO. Londen.	3	—	—	—
GRENADA id.	2¾	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	95½
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1¾	»	34⅝
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	—
Nat. Metalliek	5	»	—
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1¾	»	—
Credit Prost.			

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	68.80
Fr. Créd. Mob.			792
Binnenl. Spanje	3	»	44½
Spanje	1¾	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	73.00
Idem Nationaal			77.50
Wissel Londen.			122.50

Van Antwerpen is geene notering ontvangen.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.